

POSUDEK OPONENTA

K DIPLOMOVÉ PRÁCI

Jméno diplomanta:	Tereza Chvojková
Téma práce:	Problematika vyšetřování vražd zakrývaných inscenací nepravdivých skutečností
Rozsah práce:	74 stran (od úvodu po závěr, včetně) – 182 764 znaků
Datum odevzdání práce:	2. 5. 2023
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Dalibor Šelleng, Ph.D.
Oponent diplomové práce:	JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.

Předložená diplomová práce kolegyně Terezy Chvojkové se zaměřuje na problematiku vyšetřování vražd, přičemž diplomantka se neobávala toto téma dále zúžit, a to pouze na problematiku vyšetřování vražd zakrývaných inscenací nepravdivých skutečností. Díky tomu vznikla diplomová práce, která je z hlediska svého zaměření netradiční a svým způsobem novátorská, což je třeba ocenit. Oponent je přitom přesvědčen, že zvolené téma je bezpochyby aktuální, a to nejen pro teorii, ale především pro praxi. Lze souhlasit s názorem diplomantky vyjádřeným na str. 10 práce, kde uvádí: *„... není možné přisvědčit tomu, že bychom se s prováděním inscenací setkávali ve velkém množství případů. Jedná se však o závažnou problematiku, která přispívá k nežádoucí latenci kriminality ve společnosti, a to navíc kriminality násilné. Proto je nutné zabývat se jí navzdory tomu, že se z hlediska její prevalence nejedná o problém globálně ohrožující společnost.“* Oponent dále úvodem konstatuje, že ve vztahu k předmětnému tématu zpracovával již posudek na práci téže autorky v rámci soutěže SVOČ, což vypovídá o dlouhodobém zájmu diplomantky o zvolenou problematiku i obor.

Práce sestává z úvodu, sedmi obsahových kapitol a závěru. Zvolená systematika je logická, členění přehledné a jednotlivé pasáže na sebe vhodně navazují. Z hlediska užitých vědeckých metod je používána především metoda analytická a deskriptivní, což odpovídá zaměření textu a jeho obsahu. Samostatná pozornost je v práci věnována například i pojmu „inscenace trestného činu“, kde je (mimo jiné) rozlišena inscenace primární, sekundární a terciální. Pojednáno je příkladmo též o významu negativních okolností (skutečností). Jádrem práce je však bezpochyby kapitola čtvrtá, která se zaměřuje na vyšetřování vražd zakrývaných inscenací nepravdivých skutečností, a to ve více (i praktických) ohledech. Oponent by pak výslovně ocenil i velmi zajímavou kapitolu šestou, kde je případová studie mediálně poměrně známé

dvojnásobné vraždy se zjištěným motivem. Naopak relativně tradiční až obecnou, byť možno uznat, že pro úplnost textu smysluplnou, je druhá kapitola věnovaná trestněprávním aspektům a kriminalistické charakteristice trestného činu vraždy. Některé pasáže by nicméně mohly být zkráceny a často opakované skutečnosti v některých místech vynechány (např. tvrzení o závažnosti trestného činu vraždy). Též by byl zajímavý názor diplomantky na důvod, proč v posledním roce došlo k poměrně rapidnímu nárůstu počtů u trestného činu vraždy (viz str. 16).

Oponent v práci neshledal – až na spíše terminologické drobnosti (například ohledně operativně pátracích prostředků na str. 58) – věcné nedostatky, po odborné stránce je práce na vysoké úrovni. Hlavním kladem předložené diplomové práce je její praktické zaměření. Diplomantka absolvovala stáž u státní zástupkyně, konala pohovory s vyšetřovateli, posílala dotazníky soudním lékařům, účastnila se zdravotní i soudní pitvy, zúčastnila se tematicky souvisejícího semináře pro příslušníky Policie ČR, nastudovala spisový materiál či žádala v rámci zákonných možností o informace o inscenacích nepravdivých skutečností u násilné kriminality. Z právě zmíněného výčtu je zřejmé, že přístup studentky v kladném směru vybočuje z průměrného úsilí vynakládaného studenty na zpracování kvalifikační práce, což je následně znát i z hlediska obsahu práce, která není pouhým plytkým kompilátem informací z učebnic či jiných prací, ba naopak obsahuje mnoho konkrétních poznatků i několik vlastních názorů diplomantky. Je chvályhodné, nakolik věrně byl kupříkladu popsán praktický postup v případě podezřelého úmrtí z hlediska konkrétních postupů policejních orgánů a lékařů.

Vzhledem k vlastním praktickým zkušenostem a praxi na SVS SKPV by oponent diplomantce nicméně doporučil, aby v případě vyjadřování hodnotových soudů nevycházela pouze z informací poskytnutých jedním oddělením či několika málo subjekty, nýbrž vždy posuzovala věc komplexně a kriticky. Některé závěry, například o spolupráci jednotlivých „článků řetězce“ na str. 67, se pro uvedené mohou jevit lehce naivně, přestože i oponent je názoru, že spolupráce policejních orgánů je na velmi vysoké úrovni a výrazně napomáhá odhalování zločinu (i inscenací nepravdivých skutečností). K tomu se lze případně blíže vyjádřit v rámci diskuse u obhajoby – současně se nejedná o kritiku, neboť je pochopitelné, že autorka skutečnosti hodnotí podle jí dostupných informací. Za ne zcela přesné pak oponent považuje tvrzení o opakovaném nebo doplňujícím ohledání (str. 29) z hlediska jeho nevyužitelnost pro popisovanou problematiku, k čemuž také směřuje dotaz pro účely obhajoby. Pokud pak diplomantka uvádí, že se na lékaře k provedení prohlídky zemřelého dříve čekalo i několik hodin, je na místě upozornit, že tyto situace nastávají, byť patrně výjimečně, i dnes.

Ke grafické úpravě textu nemá oponent výhrad, ačkoliv by možná více „šetřil“ velkými písmeny, a to zejména u obsahu. Překlepů či jazykových nesrovnalostí je v práci absolutní minimum, i při podrobném čtení textu by se tato pochybení, jichž si oponent všiml, dala napočítat na prstech jedné ruky (např. chybějící čárka v předposlední větě na str. 1). I jazyková vybavenost je velmi dobrá, v některých případech by možná bylo vhodnější volit kratší věty

namísto dlouhých souvětí či se zaměřit na možné opakování slov (např. str. 2 ve druhém odstavci, na str. 12, dále časté opakování spojek či slova „též“, viz např. str. 7). To jsou nicméně pouhé drobnosti, které je možné uvádět vzhledem ke kvalitě práce.

Citování je prováděno řádně v souladu s citační normou, nebyly shledány žádné nesrovnalosti. Celkový počet pramenů použitých při tvorbě práce je nadprůměrný, čerpáno bylo také ze zahraniční literatury. Významným pramenem pak jsou obstarané poznatky z praxe, a to včetně poznatků vytěžených z Kriminologického sborníku s omezenou dostupností.

Oponent neshledal známky plagiátorství, čemuž odpovídá i výsledek kontroly v systému Theses.cz (celková podobnost 1 %) a v systému Turnitin (celková podobnost 16 %).

Oponent na základě shora uvedeného uzavírá, že předložená diplomová práce z jeho pohledu představuje nadstandardně pečlivé, obsahově kvalitní a do značné míry i – a to v dobrém slova smyslu – troufalé zpracování problematiky vyšetřování vražd. Ačkoliv v posudku jsou uvedeny některé drobnosti, jež by mohly vyznívat jako kritika, považuje sám oponent tyto připomínky za prakticky bezpředmětné s ohledem na celkovou kvalitu textu, a tedy je činí spíše jako možné podněty k zamyšlení či diskusi při ústní obhajobě.

Předložená diplomová práce zcela splňuje po obsahové i formální stránce veškeré základní požadavky na ni kladené a je dostatečným podkladem pro konání ústní obhajoby.

Práci doporučuji k ústní obhajobě.

Otázky k obhajobě:

Diplomantka by se v průběhu obhajoby mohla vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Jaké jsou bližší argumenty diplomantky pro tvrzení, že opakované nebo doplňující ohledání je pro účely odhalení inscenace (z praktických důvodů) vyloučeno?
2. Měla by být dána povinnost SVS konat kriminalistický výjezd na místo veškerých úmrtí osob mimo zdravotnická zařízení (např. úmrtí osoby důchodového věku v bytě, kde se o ní v době smrti staral pečovatel, který úmrtí nahlásil)? A pokud nikoli, na základě čeho a kdo by měl posuzovat, zda na místo výjezd realizovat?

Navržený klasifikační stupeň v případě úspěšné obhajoby:

Na základě předloženého písemného znění diplomové práce navrhuje oponent v případě úspěšné ústní obhajoby klasifikaci stupněm: **výborně (1)**.

V Praze, dne 17. 5. 2023

JUDr. Mgr. Marek Dvořák, Ph.D.
oponent